

УДК 338.45:691.8(477)

І.М. Єпіфанова, канд. екон. наук, доц.,
С.В. Мариганов, магістр,
Одес. нац. політехн. ун-т

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕТИЗНОЇ ГАЛУЗИ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

І.М. Єпіфанова, С.В. Мариганов. **Тенденції і перспективи розвитку метизної галузі промисловості України.** Аналізуються тенденції розвитку метизної галузі промисловості країни, представлено основні виробники і розподіл ринку між ними. Визначено основні перспективні напрямки розвитку метизної галузі.

Ключові слова: метизна продукція, ринок метизної продукції, інноваційний шлях розвитку.

І.Н. Єпіфанова, С.В. Мариганов. **Тенденции и перспективы развития метизной отрасли промышленности Украины.** Анализируются тенденции развития метизной отрасли промышленности страны, представлены основные производители и распределение рынка между ними. Определены основные перспективные направления развития метизной отрасли.

Ключевые слова: метизная продукция, рынок метизной продукции, инновационный путь развития.

I.N. Yepifanova, S.V. Maryganov. **Tendencies and development prospects in metalware industry of Ukraine.** Development tendencies in metalware industry of the country are analyzed; major manufacturers and the distribution of the market between them is presented. The main promising directions of development of metalwork branch are identified.

Keywords: metalware products, the market of metalware products, innovative development.

Стан сучасної світової економіки відображають три основні тенденції: зростання потужності країн, що розвиваються, експансія Азії на світові ринки, а також об'єднання країн у різні альянси (військові, торговельні, територіальні тощо). Вступ України до СОТ, розширення торговельної співпраці з багатьма країнами поза об'єднань, намір набути статусу члена ЄС — все це відкриває перед вітчизняними структурами нові можливості, разом з тим, призводить до виникнення у внутрішньоекономічних процесах багатьох ризиків, пов'язаних із загостренням конкурентного середовища. Успішне функціонування підприємств різних галузей промисловості країни і досягнення стратегічних переваг в умовах конкуренції значною мірою залежать від результативності їхньої інноваційної діяльності. Результативність інноваційної діяльності підприємств визначається, насамперед, наявністю необхідних внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій, можливістю їхньої швидкої мобілізації, зацікавленістю інвестора в підтримці інноваційного розвитку.

Динаміка ємності внутрішнього ринку металопродукції обумовлена змінами основних макропоказників розвитку економіки країни, розвитком машинобудування і металообробки, а також обсягами капітальних вкладень. Виробництво метизів є однією з небагатьох експортно-орієнтованих галузей, однак Україна також активно імпортує металовироби, які не виробляються на підприємствах країни. Експортно-імпортні операції характеризуються позитивним сальдо.

Незважаючи на важливе значення цієї галузі для економіки країни, мало уваги приділяється дослідженням питань прогресивного її розвитку. На це вказує відсутність наукових праць у цьому напрямку.

Основною передумовою зростання внутрішнього споживання метизів до 270...300 тис. т є відновлення об'ємів виробництва в секторі, перш за все, за рахунок завершення реалізації проєктів в рамках Євро-2012, а також збільшення обсягів виробництва в машинобудуванні і транспортному секторі.

У 2010 р. підприємства метизів України наростили виробництво в порівнянні з 2009 р. на 19,5 % — до 269,9 тис. т [1]. У 2011 р. виробництво метизів в цілому збільшилося на 2 % в по-

рівнянні з 2010 р. — до 274...276 тис. т. Підприємства метизів, що входять в “Укрметиз”, наростили випуск своєї продукції на 6 % до рівня до 186 тис. т. Тобто можна констатувати, що після кризи виробництво метизів в країні стабілізувалось на рівні, що відображає нові ринкові реалії [1].

Крупні підприємства, що функціонують на цьому ринку, були створені в період планової економіки і відповідно мають розвинену інфраструктуру і достатньо сталу систему постачання і розподілу. Продукція таких виробників відрізняється достатньо широким асортиментом, а також тим, що ця продукція проходить повний цикл технологічної обробки і її якість підтверджується сертифікатами якості. Це впливає на збільшення собівартості продукції, а відповідно і ціни пропозиції. А оскільки для вітчизняних споживачів у більшості випадків ціна є вирішальним чинником при ухваленні рішення про покупку, то дрібнооптові покупці віддають перевагу продукції дрібних виробників, ціна реалізації яких є більш доступною.

Представимо основних виробників метизів в Україні. ВАТ “Запорізький сталепрокатний завод” — одна з найбільших компаній виробників метизів в країні. Однак внаслідок економічної кризи спочатку спостерігалось зниження компанією обсягів виробництва майже на 70 % по відношенню до обсягів передкризового періоду, подальше на деякий час припинення виробництва, функціонування в “черговому режимі”. Зараз компанія нарощує випуск виробництва. Асортимент продукції ВАТ “Запорізький сталепрокатний завод” включає цвяхи будівельні, замочні вироби, труби водогазопровідні, дріт сталевий багатожильний, різні сітки металеві, кріплення і інші метизні вироби.

ВАТ “Дніпрометиз” — один з найбільших підприємств в країні з випуску продукції метизу. Підприємство входить до складу дивізіону виробників метизу “Северсталь-груп”. ВАТ “Дніпрометиз” спеціалізується на виробництві продукції метизу широкого спектру. Підприємство пропонує до реалізації болти, гвинти, гайки, цвяхи, шурупи, саморізи, заклепки, шпільти, електроди. Також завод пропонує споживачам широкий вибір дроту різного діаметру і різних видів обробки. Освоїв Систему забезпечення якості, яка підтверджена міжнародним сертифікатом відповідності стандарту ISO 9001:2000. Продукція ВАТ “Дніпрометиз” має попит не тільки в Україні — дріт і інші метизи активно експортуються в країни Європи (до Німеччини, Болгарії, Італії, Франції, Греції, Угорщини, Чехії та ін.), країни СНД (до Росії, Білорусі, Молдови і навіть до Узбекистану і Таджикистану), а також в країни Балтії, Туреччину, Ізраїль, Іран, ОАЕ, США .

ВАТ “Сігур” — один з найбільший в Європі виробник сталевих канатів і дроту, стабілізованого арматурного дроту і арматурних канатів, металеві сітки, будівельних цвяхів і єдиний виробник металокорда для автомобільних шин в Україні. У 1949 р. був заснований Харцизький сталедротово-канатний завод. З 1994 р. підприємство перетворене у відкрите акціонерне товариство “Сігур”. ВАТ “Сігур” складається з канатного цеху, сталедротово-канатних цехів, цехів металокорда, металеві сітки, обслуговуючої інфраструктури, а також ряду спільних підприємств, що спеціалізуються на окремій продукції і послугах: ТОВ “Сігур-трайел” (виготовлення виробів з дроту господарського і побутового призначення) і ТОВ “Сігур-Поліграфіст”.

ВАТ “Стальканат” (Одеса) — один з найбільших виробників метизів в Україні. Компанія створена шляхом реорганізації з ТОВ “Стальканат” у 2003 р. Продукцією виробництва є канати сталеві, капронові; метизи — дріт сталевий, сітка сталева, фібра сталева, цвяхи; електроди. В 2010 р. відбулося об’єднання заводів “Стальканат” і “Сігур”. Сьогодні це об’єднане підприємство — ПрАТ ВО “СТАЛЬКАНАТ-СІГУР. У виробничому об’єднанні виділено дві філії: завод “Стальканат” (м. Одеса) і завод “Сігур” (м. Харцизьк, Донецька область). Приватне Акціонерне Товариство “Виробниче Об’єднання “СТАЛЬКАНАТ-СІГУР є найбільшим підприємством країни з виробництва продукції метизу.

Компанію “Гарант Метиз Інвест” засновано в 2005 р. в м. Дніпропетровську. У рамках фінансового бізнес-проекту з виробництва металовиробів за рахунок власних і кредитних ресурсів, наданих вітчизняними і іноземними фінансовими інститутами, придбано устаткування провідних світових компаній сегменту машинобудування і інфраструктури до них, а саме: волочильні машини виробництва компанії КОСН (Німеччина), лінія оцинкування дроту у складі учас-

ників I.C.E. Group (Канада), M+E (Італія), а також інфраструктура до представленого устаткування у складі Voxy, Bremer, Paramount, BT, Carrara, Traxit, Henkel і ін.

На рис. 1 подано розподіл ринку метизів в Україні між основними виробниками продукції в 2008...2010 рр. і на 2011 р. [2]. Чітко спостерігається тенденція до зменшення кількості підприємств, які функціонують на даному ринку.

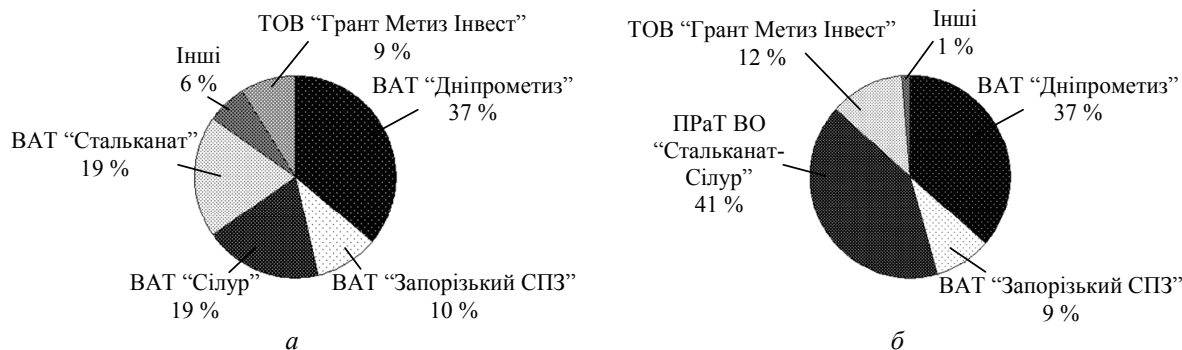

Рис. 1. Розподіл ринку в 2008...2010 рр. (а) і 2011 р. (б)

Російські виробники метизних виробів зазначають, що серйозну конкуренцію їм складають іноземні підприємства, які пропонують свою продукцію за низькими цінами, що іноді межують з демпінговими: це китайські, тайваньські, монгольські, чеські, німецькі, італійські заводи метизів.

Також у цьому аспекті виділяються й виробники метизів з України. Зазначається, що металургійні компанії мають надмірну потужність, тому мають місце свідомо дешеві постачання на експорт заготовок або катанки, а також виробництво з них метизів з подальшим експортуванням. Іноді ситуація доходить до абсурду. Наприклад, дріт ВР-1 може коштувати дешевше за катанку. Цвяхи і дріт вітчизняні виробники на ринку часто пропонують на 10 % дешевше, ніж російські. Ціни на канати з України, катанку з Молдови і дріт ВР-1 з Білорусії також виявляються нижчими російських. Боротьба з демпінгом ведеться шляхом збудження антидемпінгових розслідувань. Так, російській компанії "ММК-метиз" вдалося добитися проведення антидемпінгового розслідування постачань машинобудівного кріплення з України. Однак, спроби завоювання ринку метизів шляхом пропонування продукції за демпінговими цінами не є цивілізованим. На ринок необхідно виходити з інноваційною, якісною продукцією.

Продукція вітчизняних виробників метизів має достатньо широкий асортимент і орієнтована у більшій мірі на промисловість (рис. 2). Китайське виробництво орієнтоване на ринок широкого вжитку: саморізи і кріплення, які активно використовуються в приватному будівництві. Належне виробництво побутового кріплення в нашій країні відсутнє, і тепер, на думку деяких фахівців, навряд чи є сенс його налагоджувати — китайські виробники вже зайняли цю нішу. Але місце у ніші не може бути постійним. Ринок реагує на новітню продукцію, орієнтовану як на промисловість, так і на ринок ширивжитку.

Ринкові відносини в метизному виробництві специфічні. За лідируючими позиціями на ринку виступають не тільки якість і відповідність нормативним і технічним умовам, але також наявність і обсяг необхідних покупцеві виробів. У цьому аспекті необхідно зазначити, що всі заводи метизів в Україні працюють "на склад", а не "під замовлення". І це є серйозною проблемою.

Динаміка виробництва метизної продукції вітчизняних виробників з 2007 по 2011рр. показує, що незважаючи на те, що завдяки іноземним виробникам покупці не відчувають нестачі в різновидах метизів, вітчизня-

Рис. 2. Виробництво асортименту продукції метизів в Україні

ні підприємства все ж таки намагаються запуснути виробництво тих видів продукції, які раніше не випускали [3] (рис. 3).

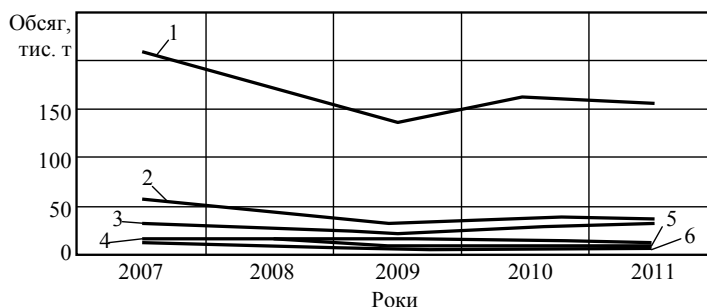

Рис. 3. Виробництво метизної продукції в Україні в 2007 ... 2011 рр.: дрот низьковуглецевий (1), дрот сталевий (2), канати (3), цвяхи (4), фібра (5), арматурні пасма (6)

В процесі освоєння нових для вітчизняної промисловості технологій перевага віддається двом схемам розвитку: повному відтворенню західного зразка або пошуку нових рішень і можливих резервів у власних розробках. Друга схема повинна стати для країни основною. І це стає ще більш важливим, тому що українські виробники метизів в цілому нарощують експорт своєї продукції, але на країни дальнього зарубіжжя ця тенденція, на жаль, не розповсюджується (рис. 4).

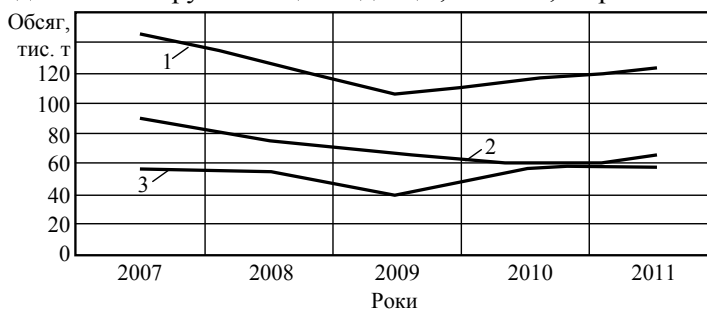

Рис. 4. Динаміка експорту метизів з України в 2007 ... 2011 рр.: всього експорту (1), далеке зарубіжжя (2), країни СНД (3)

Перспективам цінової політики на ринках прокату і метизів, аналізу глобальних тенденцій на світовому ринку металопрокату і метизів присвячується окрема сесія щорічної конференції "Ринки сортового прокату і метизів". Розуміння цих тенденцій дуже важливе для вітчизняних виробників прокату і метизів. Прогнози учених і виробничників щодо тенденції розвитку ринку впливають на розвиток кожного виробничого підприємства, металотрейдерів і споживачів металопродукції, дадуть змогу точніше запланувати на найближчу перспективу: обсяги виробництва, оптимальну величину необхідних складських запасів, асортимент прокату і метизів, необхідність введення нових або модернізації наявних виробничих потужностей, терміни укладання договорів на виробництво і постачання продукції.

Зважаючи на сильну експортну залежність України, ситуація на зовнішніх ринках визначає ситуацію на її внутрішньому ринку. Тому без глибокого розуміння процесів на світових ринках металопродукції не можна правильно спрогнозувати перспективні тенденції вітчизняних ринків, визначити місце бізнесу в економічних реаліях, що постійно змінюються, а значить і правильно організувати свій бізнес найближчим часом.

Світовий ринок сталі і прокату залишається в цілому стабільним за оцінками експертів організації World Steel Association (WSA). Обсяг глобального споживання сталі вже перевищив рекордний рівень 2007 р. (1222 млн т), і сьогодні споживання сталі становить приблизно 1340 млн т. Але експерти WSA вважають, що пройде ще не один рік, перш ніж західні країни за рів-

нем споживання перевищать 2007 р. [4]. Все це знаходить своє відображення на розвитку метизної галузі вітчизняної промисловості.

Все зазначене дозволяє зробити такі висновки.

— Без глибокого розуміння процесів на світових ринках металопродукції не можна правильно спрогнозувати перспективні тенденції вітчизняних ринків метизів, визначити місце бізнесу в економічних реаліях.

— За останні роки чітко спостерігається тенденція до зменшення кількості підприємств, які функціонують на ринку метизів. Ринок метизів в країні представлено такими потужними підприємствами: ВАТ “Запорізький сталепрокатний завод”, ВАТ “Дніпрометиз”, ПрАТ “Виробниче об’єднання “СТАЛЬКАНАТ-СІЛУР, ТОВ “Гарант Метиз Інвест”. У більшості випадків для вітчизняних споживачів ціна є вирішальним чинником при ухваленні рішення про придбання продукції, тому покупці віддають перевагу продукції дрібних виробників, ціна реалізації яких є більш доступною, але тільки на великих міцних підприємствах є можливість забезпечення належної якості продукції, що повинно бути підтверджено відповідними сертифікатами. Також міцні великі підприємства спроможні вести ефективну інноваційну політику.

— При освоєнні нових для української промисловості технологій виробництва метизів можна спостерігати дві схеми розвитку: повне відтворення іноземного зразка або пошук нових рішень і можливих резервів у власних розробках. Друга схема повинна стати для вітчизняних виробників основною, тому що інноваційний шлях розвитку — це єдиний вірний шлях розвитку всіх промислових підприємств країни. Це має велике значення, тому що динаміка експорту українських виробників метизів в цілому є позитивною, але для країн дальнього зарубіжжя ця тенденція є негативною.

— Вітчизняним підприємствам метизів необхідно постійно розвивати твердження, що ніші на ринку метизів уже сформовано — місце у ніші не може бути постійним. Ринок реагує на новітню продукцію, орієнтовану як на промисловість, так і на ринок ширьжитку. Тільки випуск інноваційної продукції спроможний переформувати ніші на ринку метизів.

Література

1. Украина: рынок метизов в 2011 году [Электронный ресурс] — <http://ukrmet.dp.ua/2011/10/10/ukraina-rynok-metizov-v-2011-godu-18-2011.html> . — 1.07.2013.
2. Кучер, В.А. Методичні основи розробки комплексу маркетингу на промислових підприємствах / В.А. Кучер // Екон. вісн. нац. техн. ун-ту. “Київ політехн ін-т.” Зб. наук. пр. — К., 2011. — № 8. — С. 379 — 386.
3. Слисарук, Ю. Рынок крепежных изделий Китая 2008г. [Электронный ресурс] / Ю. Слисарук. — К.: Слисарук, СПД, 2008. — http://www.slisaruk.com/index.php?option=com_content&view=article&id=135%3A---2008&catid=36%3A2010-04-28-16-41-08&Itemid=202&lang=ru — 27.05.2013.
4. Симкина, А. Перспективы ценовой политики на рынках проката и метизов в 2011 году [Электронный ресурс] / А. Симкина — К.: Издат. дом “Центр Информ”, 2011 — <http://www.m.info-ua.com/metall/price/3673/>. — 1.07.2013.

References

1. Ukraina: rynok metizov v 2011 godu [Ukraine: metalware market in 2011] [Electronic resource] Available at: <http://ukrmet.dp.ua/2011/10/10/ukraina-rynok-metizov-v-2011-godu-18-2011.html>. — 1.07.2013
2. Kucher, V.A. Methodychni osnovy rozrobky kompleksu mars for developing ketynhu na promyslovykh pid-priyemstvakh [Methodological foundations for developing the marketing complex at industrial enterprises] / V.A. Kucher // Ekon. visn. nats. tekhn. un-tu. “Kyiv politekhn in-t.” Zb. nauk. pr. [Economic Herald of the Nat. Tech. Univ. “Kyiv Polytech Inst. Coll. sci. papers.] — K., 2011. — # 8. — pp. 379 — 386.
3. Slisaruk, Yu. Rynok krepzhnykh izdeliy Kitaya 2008 g. [Fixing hardware market of China 2008] [Electronic resource] / Yu. Slisaruk, — Kyiv, 2008. — Available at: http://www.slisaruk.com/index.php?option=com_content&view=article&id=135%3a---2008&catid=36%3a2010-04-28-16-41-08&itemid=202&lang=ru — 27.05.2013.

4. Simkina, A. Perspektivy tsenovoy politiki na rynkakh prokata i metizov v 2011 godu [The prospects of the pricing policy on rolled metal and metalware market in 2011] [Electronic resource] / A. Simkina. — Kyiv, 2011 — Available at: <http://www.m.info-ua.com/metall/price/3673/>. — 1.07.2013.

Рецензент д-р екон. наук, проф. Одес. нац. політехн. ун-ту Бельтюков С.А.

Надійшла до редакції 30 грудня 2012 г.

УДК 338.47.025.2/.3:621. 395

М.М. Філон, магістр, Одес. нац. акад. зв'язку
ім. О.С. Попова

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РИНКІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

М.М. Філон. Аналіз регуляторного впливу на ефективність ринків телекомунікаційних послуг. Визначено основні відмінності в формуванні вітчизняних ринків телекомунікаційних послуг від європейських. Досліджено залежність впливу кількості суб'єктів сфери телекомунікацій на динаміку доходів від ринків телекомунікаційних послуг та частки сфери телекомунікацій у ВВП.

Ключові слова: регуляторний вплив, телекомунікаційні послуги, доход.

М.М. Філон. Анализ регуляторного влияния на эффективность рынков телекоммуникационных услуг. Определены основные различия в формировании отечественных рынков телекоммуникационных услуг от европейских. Исследована зависимость влияния количества субъектов сферы телекоммуникаций на динамику доходов от рынков телекоммуникационных услуг и долю сферы телекоммуникаций в ВВП.

Ключевые слова: регуляторное влияние, телекоммуникационные услуги, доход.

М.М. Philon. Analysis of the regulatory impact on the efficiency of the telecommunication services markets. The main differences in the formation of the Ukrainian market of telecommunication services and European markets are determined. Dependence of the effect of the telecommunications sector entities' number upon the dynamics of revenues from telecommunications services markets, and upon the share of the telecommunications sector in the GDP, is studied.

Keywords: regulatory impact, telecommunication services, revenue.

Впровадження технологій мереж наступного покоління (МНП) (Next Generation Networks-NGN) в Євросоюзі викликало цілу низку організаційних змін у структурі функціонування сфери телекомунікацій країн-членів ЄС[1].

Головними ознаками нової структури сфери телекомунікацій є нове визначення рівнів архітектури структури сфери телекомунікацій та нові підходи до регулювання структури сфери телекомунікацій.

Нове визначення рівнів архітектури [2] охоплює транспортний рівень, який займають оператори інфраструктури МНП, що забезпечують транспортування оптових пакетів послуг та управління додатками до них при їх реалізації; а також рівень управління послугами та додатками, який займають провайдери, що розподіляються на провайдерів послуг та провайдерів контенту.

Нові підходи до регулювання структури сфери телекомунікацій полягають у: розмежуванні регуляторних підходів до відповідних рівнів структури сфери телекомунікацій: спрощення